

Spis treści

Wstęp	7
1. Niejednorodność osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	9
2. Ontogeneza mowy – wprowadzenie do problemu podejścia kształtowania umiejętności mowy osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	15
2.1. Różne podejścia, które mają wspólne podstawy	16
2.1.1. Podejście ewolucyjne	18
2.1.2. Biologiczne przedstawienie procesu nabywania mowy	23
2.1.3. Genetyczne determinanty mowy	30
2.1.4. Podejście społeczne	32
2.1.5. Podejście konstruktywistyczne	39
3. Mowa osób z autyzmem	49
3.1. Rozwój mowy	51
3.1.1. Podejścia do komunikacji	53
3.1.2. Uwarunkowania występowania zaburzeń w spektrum autyzmu	55
3.1.2.1. Pierwsze lata życia	56
3.1.2.2. Objawy, które powinny zaniepokoić rodziców w pierwszym roku życia dziecka	61
3.1.2.3. Niepokojące objawy w 2-4 roku życia	62
3.1.2.4. Niepokojące objawy autyzmu u dzieci	65
3.1.2.5. Niepokojące objawy autyzmu u młodzieży	69
3.1.2.6. Niepokojące objawy autyzmu u dorosłych	71
3.1.3. Charakterystyka nietypowego przebiegu rozwoju mowy	75

3.1.3.1. Podstawowe deficyty językowe w komunikowaniu się	75
3.1.3.2. Niepokojące (niespecyficzne) symptomy	76
3.1.3.3. Echolalia a mowa echolaliczna	77
3.1.3.4. Transpozycja zaimków osobowych	93
3.1.3.5. Zaburzenia gramatyczne	96
3.1.3.6. Stereotypowe wypowiedzi	97
3.1.3.7. Artkulacja	97
3.1.3.8. Układ stomatologiczny i sprawność oralna	99
3.1.3.9. Warstwa suprasegmentalna – prozodia mowy	101
3.1.3.10. Używane słownictwo	103
3.1.3.11. Ekspresja pozawerbalna	104
4. Przegląd terapii mowy osób z autyzmem	106
4.1. Środowisko rodzinne jako główne miejsce oddziaływań komunikacyjnych	110
4.2. Poszerzenie oddziaływania terapeutycznego o środowisko rówieśnicze	118
4.3. Terapia oparta na szerszym środowisku rodzinnym	120
4.4. Oddziaływanie terapeutyczne oparte o środowisko rodzinne i szkolne	123
4.5. Terapia oparta na szerokim środowisku i wykorzystująca alternatywne sposoby komunikacji	124
4.5.1. Tradycyjne metody komunikacji alternatywnej	129
4.5.2. Metody wykorzystujące elementy multimedialne	132
4.6. Wykorzystanie zwierząt w terapii logopedycznej	136
4.7. Wykorzystanie teorii poliwagalnej w terapii logopedycznej	136
4.8. Muzykoterapia	138
Podsumowanie	140
Bibliografia	142